

Volgens onderstaand boekwerk uit 1824 hebben de woorden rafelen en ravelen van oorsprong dezelfde betekenis.

G E D I C H T E N
—
VERDERE GESCHRIFTEN
VAN
GIJSBERT JAPICK,
ALS EEN VERVOLG OP DE II VORIGE DEELLEN
VAN DAT WERK,
SAMENGESTELD DOOR R. EPKEMA,
Phil. Theor. Mag. Lit. Hæc. Doctor, en Rector
der Latijnse School te
Middelburg.

gerel. — Gelijk *Ravelen*, zamengesloten is in *Rallen*; zoo *Revelen* in *rellen*. *Hooft, Ged.* 308, Maar acht niet wat hij daar af *revel*. *Bredero* bl. 578, als ik op mijn *revel-stoel* kom, enz. d. i. *babbelstoel*, overdr. *praten*, *snappen*. *Revelduytsch*, is bij denzelfden, een *kromtongh*, een *koeterwaal*, zie bl. 754. Verg. bl. 565, wat komter vrijdaegs een gerit ter poort in dringen van *revelduytsche en* van vreemde hommelingen. *Raffelaer*, een babbelaar, die veel *ralt*, *Bredero*, bl. 549, spreekt men veel, ist strack een *raffelaer*, een wrijter. Bl. 612, wat *rafelje* toch al? Bl. 140, Gij *Raffeltuijt!* gij spreekt een ongebonden rede. Ook in Friesl. is *Raffeljen*, *Reffeljen*, *Ryffeljen*, in dezelve beteekenis, bekend. Van dit laatste heeft men zelfs *For-ryffeljen*, d. i. met babbelen en praten foppen bedriegen. *Dou sifse mij naet forryfelje*, *hear!* hoort men meermalen, enz. *Weiland* had, bij *Rafelen en Revelen*, deze beteekenis ook kunnen plaatsen. Ik hoop genoeg gezegd te hebben, om aan te toonen, dat *Rafelen*, *Raffelen*, *Ravelen*, *Revelen*, *Reffeljen*, *Ryffeljen*, met *Rallen en rellén* van een en dezelfde beteekenis zún: gelijk ik boven zeide. Vergel. *Rabbelen*. *Raebjen*.

RÆFFELJEN, *rafelen*, in stukken *rafelen*, breken, I d. 227.
Het schijnt in verbindtenis te staan met *Reven*, *revelen*, *ryven*. Zie *Weiland*.

Een trapgat maken in een balklaag kan alleen door de balken in stukken te breken of wel te rafelen (= ravelen). Je hebt dan een stuk hout nodig om een en ander te koppelen; het raveelhout.

raveelhout balk waarin geraveeld wordt. *reveelhout*:
1589 Gorinchem (Z.H.), Doelen; *revelhouten*,
raveelhout: 1661 Utrecht, Janskerkhof 16. Ook: ter-
vielhout.

Dit stuk raveelhout stelde voor de industriële revolutie niet veel voor.

De enkelvoudige balklaag bestond nog niet in zijn huidige vorm en bij een samengestelde balklaag heb je geen extra dragende balken nodig. De kinderbinten lopen andersom en met moerbalken kan je schuiven.

Overigens kwamen de trappen in woonhuizen voor de normale man/vrouw pas voor toen we de zolders gingen gebruiken en gestapeld gingen wonen.

In 1600 zaten de monumentale trappen, al of niet gecombineerd met een gang meestal nog naast de woning. De halfslachtige bouwmuur in de gang is hier een restant van.

De trappen naar zolders bij enkelvoudige balklagen stonden in de richting van de balken en pasten hier gewoon tussen. Het toenmalige vloerhout was dikker dan de latere standaard maat van 22, waardoor de balken verder uit elkaar lagen en een smalle steile laddertrap er makkelijk tussen paste.

De naam kreupele balk is op zich logisch. Dit betekent gewoon: korter. Hetgeen wil zeggen dat hiervoor balken werden gebruikt die net niet voldeden aan de benodigde maat. Materiaal was namelijk duur.

De andere balk van het te maken gat heette gewoon balk.

In de Handleiding tot de Burgerlijke Bouwkunde uit 1837 wordt het maken van trappen uitvoerig beschreven. Doch over de vloeren die deze trappen moeten ontsluiten geen woord. Dit is ook logisch. Het maken van uitslagen, op de werkvloer, is een meetkundig probleem en de timmerman gezelschap en/of meester had geen opleiding genoten. De leerplichtwet moest nog worden uitgevonden.

VOORBERIGT.

Toen Nederland, weinige jaren geleden, in die rust verkeerde, welke zijnen welgezinden ingezetenen veroorloofde, zich onbekommerd over te geven aan de ontwikkeling en bevordering van alles, wat goed en schoon is, ten einde alzoo, zoowel het levensgenot der inwoners te veraangenamen, als den roem des Vaderlands te verhoogen; toen ontstond ook bij meer dan één Departement der Maatschappij: Tot Nut van 't Algemeen, de lust, om, door het geven van doelmatig onderwijs aan jongelieden, hen meer en meer op te leiden en geschikt te maken voor het handwerk, hetwelk zij gekozen hadden, of waartoe zij door hunne ouders bestemd waren, en waartoe vooral de BURGERLIJKE BOUWKUNDE behoort, als zoo vele ambachten in zich vereenigende.

Tot dusverre het Voorberigt, geplaatst geweest vóór de eerste uitgave van dit Werk in den Jare 1833; de noodzakelijkheid tot een' herdruk, na het korte tijdsverloop van slechts vier jaren, niettegenstaande de buitengewoon groote oplage bij de eerste uitgave, meent men als bewijs te mogen aannemen van de gretigheid, waarmede het Werk is ontvangen geworden. Moge het voortdurend nut, dat er door wordt gesticht, hieraan evenredig zijn!

Op last der Maatschappij:

(Was get.) HENDR. RAVEKES,

Amsterdam, Secretaris.

5 October, 1837.

Het maken van vloeren werd echter met de paplepel ingegoten.

De kans dat je in oude boeken een tekst geschreven door bouwkundige over een eenvoudig onderwerp als het maken van een vloer tegenkomt is waarschijnlijk nul.

De term raveelbalk komt derhalve waarschijnlijk uit de tijd dat we balken gingen berekenen. Deze balk (voor de timmerman de gewonebalk) die aanzienlijk zwaarder belast werd dan de overige balken had namelijk een naam nodig.

En zo eenvoudig is het volgens mij.